

Vår tids oppgaver

Noen påstår at verden ikke kan forandres. De sier at samfunnet vi lever i, er det eneste mulige.

Vi vet at de tar feil.

Et samfunn hvor mennesker løser problemer i fellesskap er mulig. Klasseskiller kan erstattes av rettferdig fordeling og mer demokrati. Kvinnediskriminering og undertrykking kan erstattes med frihet for begge kjønn. Klimaendringene er menneskeskapte, og kan stoppes av oss mennesker. Det er mulig å skape et samfunn der mennesker og miljø settes foran profitt.

Et annet samfunn er ikke bare mulig. Det er nødvendig.

Derfor sosialisme.

Menneskeheten skaper sin egen historie. Derfor har vi også mulighet til å styre den samfunnsmessige utviklingen. Utbytting, undertrykkelse, krig, nød, klimaendringer og ødeleggelse av miljøet er alt sammen menneskeskapte fenomener som menneskene kan fjerne. Men vi starter ikke med blanke ark, kapitalismen er det dominerende samfunnssystemet. Det er mulig å skape en rettferdig og miljøvennlig verden, men det forutsetter at det kapitalistiske systemet erstattes – nasjonalt og globalt – av et demokratisk og bærekraftig behovsstyrt økonomisk system. Det er sosialisme.

På lik linje som kapitalismen er et undertrykkende system, er patriarkatet et system som begrenser menneskers frihet. Dette systemet rammer begge kjønn, men kvinner er fortsatt de som taper mest. Vi har kommet langt i kampen for likestilling, men har fortsatt en vei å gå for å oppnå full frigjøring, uavhengig av kjønn. Derfor er SV et feministisk parti.

I løpet av det siste århundret ble Norge et rikt land. Demokratisk kontroll over naturressursene, oppbygging av velferdsstaten og kvinners deltakelse i arbeidslivet la grunnlaget for en produktiv økonomi og stor velstandsøkning for folk flest. Innlagt vann og strøm, kjøleskap og vaskemaskiner var framskritt som gjorde hverdagen til vanlige folk enklere. Kamp mot klasseskillene førte til at folkehelsen ble bedre, levealderen økte, utdanningsnivået gikk opp og fattigdommen ble redusert. Slik kunne stadig flere bidra til produktivitetsveksten og velferden.

Flertallet av verdens befolkning har ikke hatt del i denne utviklingen. I store deler av verden dominerer fortsatt fattigdom og nød. Verken ressursgrunnlaget eller klimaet tåler kapitalismens forbruksjag. Skal vi skape en rettferdig verden, kan vi derfor ikke nøye oss med å øke levestandarden for de fattigste. Det kreves en radikal omfordeling av makt og ressurser og en ny økonomisk verdensorden

der hensynet til naturens tålegrense setter rammen for alle beslutninger i samfunnet.

Mens vestlige lands rikdom har økt kraftig de siste tiåra, har ikke livskvaliteten økt tilsvarende. Over et visst nivå i rikdom og levestandard er det ikke lenger noen klar sammenheng mellom økonomisk vekst og bedre folkehelse, lavere kriminalitet, mindre fattigdom eller økt lykke. Samtidig har veksten bidratt til klimaendringer og tap av naturmangfold. Vår tids store utfordring er ikke å tyne mest mulig økonomisk vekst ut av mennesker og miljø. Vi må endre vår ressursbruk fra "mer" til "bedre". Økonomisk vekst må være bærekraftig.

SV vil mobilisere til innsats for fem store oppgaver:

En økonomi som er økologisk bærekraftig

Å løse klima- og miljøproblemene er, sammen med kampen mot global fattigdom, vår tids største utfordring. En rettferdig verden er ikke mulig å oppnå uten økologisk bærekraft. Samtidig er det bare tiltak som oppfattes som rimelige og rettferdige som kan gi varige løsninger på klima- og miljøproblemene. For SV henger det røde og det grønne derfor uløselig sammen.

Klimaproblemet er et tydelig eksempel på denne sammenhengen. Det er verdens fattigste som rammes hardest av farlige klimaendringer. Derfor er det å stoppe klimaendringene en forutsetning for å skape en mer rettferdig verden. Samtidig er det umulig å skape enighet om nødvendige globale utslippsreduksjoner hvis ikke den rike delen av verden tar sitt historiske ansvar for å ha skapt problemet. Klimarettferdighet innebærer at alle land bidrar til å løse klimaproblemet ut ifra sitt historiske ansvar og sin økonomiske kapasitet.

Som et rikt land har Norge et spesielt stort ansvar for å bygge et nullutslippssamfunn og bevare naturmangfoldet. Hensynet til natur og miljø må gjennomsyre politikken, og gå foran snevre økonomiske interesser i alle beslutninger. Økologisk bærekraft er både nødvendig for miljøet og bra for norsk økonomi. Grønn teknologi vil bli en stor næring, kunnskap og forskning vil være nyttige investeringer for hele samfunnet.

Å omforme Norge til et økologisk bærekraftig samfunn raskt nok til at det bidrar til å løse klimaproblemene er den første store oppgaven SV vil mobilisere til innsats for.

Et Norge som deler godene

Det er grunnleggende rettferdig å dele godene, og det er nødvendig for å bekjempe fattigdom og fjerne klasseforskjeller.

I nesten hele det forrige århundret gikk inntektsforskjellene i Norge ned. De siste tiårene har dette snudd. Norsk arbeidsliv trues av sosial dumping og angrep på faglige rettigheter. Det er uakseptabelt at mange er fattige i vårt land. Vi må bekjempe klasseforskjellene ved å redusere inntektsforskjeller, stoppe sosial dumping, satse systematisk på utdanning og utvikle velferden videre.

God helse, et godt utdanningstilbud, lav kriminalitet og få sosiale problemer er viktige goder. Det oppnår vi bedre i samfunn med små forskjeller. Små forskjeller gir større tillit mellom mennesker og muligheten til å bygge sterke fellesskap.

Et Norge som deler godene er den andre store oppgaven SV vil mobilisere til innsats for.

Frihet for alle, ikke for de få

Reell innflytelse på saker som angår oss, og frihet til å utfolde seg, er viktig for alle.

Frihet krever sterke rettigheter og et utvidet folkestyre, men også økonomisk og sosial trygghet, som gir grunnlag for å velge. SV vil erstatte markedsrett med avgjørelser i folkevalgte organer og utvikle et demokrati som ikke stopper ved inngangsdøra til arbeidsplassen. Vi trenger et mer deltakende demokrati, med aktiv folkelig medvirkning i viktige avgjørelser.

Alle typer av maktforhold må utfordres når frihet for alle er målet. Kjønnsmakten i samfunnet må bekjempes for å oppnå frigjøring. Diskriminering på bakgrunn av religion, seksuell orientering, etnisk bakgrunn eller funksjonshemming er undertrykkende og opprettholder ufrihet. Et mangfoldig fellesskap styrker friheten, ensretting svekker den.

Bekjempelse av undertrykkende maktstrukturer og en gjennomgripende demokratisering som sikrer alles frihet er den tredje store oppgaven SV vil mobilisere til innsats for.

Feminisme og et likestilt Norge

SVs mål er et samfunn der kjønn ikke begrenser folks frihet. Alle mennesker skal ha like muligheter uavhengig av kjønn, seksuell orientering eller kjønnsuttrykk. SV er et feministisk parti. Det betyr at vi erkjenner at status, makt og ressurser er systematisk skjevt fordelt mellom kvinner og menn - og at vi vil gjøre noe med det. Kvinner er underrepresentert i maktposisjoner, eier mindre og tjener mindre enn menn. Det skyldes maktstrukturer som holdes oppe av tradisjon, kultur og økonomi. Seksuell trakassering, menns vold mot kvinner og skjønnhetstyranniet er problemer som i størst grad rammer kvinner. Skal vi sikre full likestilling må vi ha som mål å fjerne de undertrykkende maktstrukturene.

Det grunnleggende feministiske prinsippet om kvinners rett til å bestemme over eget liv og egen kropp gjelder på tvers av alle kulturelle grenser. SV støtter kampen mot

kvinneundertrykking i alle kulturer. Vårt mål er et samfunn hvor alle kan leve ut sin identitet, kjærlighet, seksualitet og sine kjønnsuttrykk basert på likeverd og samtykke uten fare for å bli diskriminert eller trakassert. SV har siden partiet ble stiftet vært en pådriver i kvinnekampen, og feminisme er en av partiets

viktigste bærebjelker. En slik frihet for alle er nødvendig for å utvikle et sosialistisk samfunn.

Feminsme og det å sikre full kvinefrgjøring er derfor den fjerde store oppgaven SV mobiliserer til kamp for.

Global rettferdighet

For det store flertallet av land og mennesker vil høyere levestandard være grunnlaget for et bedre liv. For at dette ikke skal føre til en økologisk katastrofe, trengs det en radikal omfordeling av makt og ressurser på global basis. Innad i fattige land må det skje en sosial utjamning for å sikre at velstandsvekst kan komme alle til gode. Globale klimaproblemer må løses gjennom internasjonalt samarbeid og store kutt i klimagassutslippene, mest i de rikeste landene.

Maktforholdene i internasjonal økonomi må endres til fordel for fattige land. En global demokratisering må temme de store konsernene, og utbyttingen av fattige mennesker må opphøre. Krig og konflikt må forebygges gjennom økonomisk utvikling og fredsskapende arbeid.

Å arbeide internasjonalt for en radikal omfordeling av makt og ressurser, for en mer fredelig verden og å avverge klimakrisa er den femte store oppgaven SV vil mobilisere til innsats for.

Det er viktige oppgaver som ligger foran oss. Mer enn noen gang er det nødvendig å gjøre grunnleggende samfunnsendringer for å sikre folks framtid. Det holder ikke med å appellere til det gode i mennesket for å forandre samfunnet. Urettferdighet og undertrykking bygger på reelle maktstrukturer og på organiseringen av samfunnet.

SV vet at en politikk for forandring – for rettferdighet, frihet og en løsning på klimakrisa – ikke bare er nødvendig, men også mulig. Velkommen med i kampen for sosialisme